

Bestemmingsplan Windpark Hulteweg

Toelichting en regels

Definitief

KWind BV
Windunie Development BV

Sweco Nederland B.V.
Houten, 1 juni 2017

Verantwoording

Titel : Bestemmingsplan Windpark Hulteweg
Subtitel : Toelichting
Projectnummer : 203719
Referentienummer : SWNL019476
Revisie : D1
Datum : 1 juni 2017

Auteur(s) : drs. L. Vranken, mr. E.A.W. Claessens
E-mail adres : luuk.vranken@sweco.nl
Gecontroleerd door : ir. J. Wisse
Goedgekeurd door : mr. L. Hogenbirk

Contact : Sweco Nederland B.V.
De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T +31 88 811 66 00
www.sweco.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Plangebied.....	5
1.3	Begrippen.....	6
1.4	Geldende bestemmingsplan.....	7
2	Beleidskader.....	8
2.1	Europese richtlijn.....	8
2.2	Rijksbeleid.....	8
2.2.1	Energierapport.....	8
2.2.2	Nationaal energieakkoord.....	8
2.2.3	Structuurvisie infrastructuur en ruimte.....	8
2.2.4	Structuurvisie windenergie op land.....	9
2.3	Provinciaal en regionaal beleid.....	9
2.3.1	Omgevingsvisie en Omgevingsverordening.....	9
2.3.2	Gebiedsvisie windenergie Drenthe.....	9
2.4	Gemeentelijk beleid.....	10
3	Planbeschrijving.....	12
3.1	Het initiatief.....	12
3.1.1	Locatiekeuze.....	12
3.1.2	Turbinetype.....	13
3.1.3	Overige voorzieningen.....	13
3.2	M.e.r.-beoordeling.....	14
4	Planontwikkeling in relatie tot omgeving.....	15
4.1	Energieopbrengsten.....	15
4.2	Geluid.....	15
4.3	Ecologie.....	17
4.4	Landschap.....	19
4.5	Rader en luchtvaart.....	24
4.6	Slagschaduw.....	25
4.7	Externe veiligheid.....	26
4.8	Water.....	28
4.9	Bodem.....	29
4.10	Luchtkwaliteit.....	29
4.11	Archeologie.....	30
5	Economische uitvoerbaarheid.....	31
6	Juridische vormgeving.....	32
6.1	Inleiding.....	32
6.2	Hoofdlijnen van de juridische vormgeving.....	32
7	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	33
7.1	Inleiding.....	33
7.2	Vooroverleg.....	33

7.3	Inspraak	35
7.4	Vervolprocedure.....	35

Bijlage 1	Vormvrije m.e.r. beoordeling
Bijlage 2	Akoestische onderzoek
Bijlage 3	Toetsing gebiedsbescherming
Bijlage 4	Toetsing soortenbescherming
Bijlage 5	Visualisaties landschap
Bijlage 6	Akkoord defensie t.a.v. radar
Bijlage 7	Slagschaduw hinder
Bijlage 8	Externe veiligheid 1
Bijlage 9	Externe veiligheid 2
Bijlage 10	Archeologie
Bijlage 11	Nota van antwoord zienswijzen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de Gebiedsvisie windenergie Drenthe¹ en de Structuurvisie Coevorden² is voor het gebied ten zuiden van de stad Coevorden een zoekgebied voor windenergie aangewezen, te weten Uitbreiding Europark en omgeving. In dit zoekgebied zijn twee initiatiefnemers voor nieuwe windenergie. KWind BV heeft het initiatief om windturbines te realiseren op het bedrijventerrein Leeuwerikenveld II. Ten zuiden daarvan is een initiatief voor windenergie van de heer Van der Scheer samen met Windunie Development BV. De partijen zijn voornemens om in dit gebied drie nieuwe windturbines te realiseren en zijn daarvoor een samenwerking aangegaan om als één initiatief de planologische procedures te doorlopen.

Op 22 maart 2016 heeft de gemeenteraad van Coevorden, op basis van consultatie van het bewonersplatform Europark, besloten om in het zoekgebied medewerking te verlenen aan een windpark bestaande uit drie windturbines. De initiatiefnemers hebben dit plan uitgewerkt tot een windpark met de overige benodigde voorzieningen, zoals kraanopstelplaats, transformatorgebouw, netaansluiting en ontsluiting.

Het bewonersplatform en de initiatiefnemer zijn tot een aantal afspraken gekomen met betrekking tot de windturbines. Zo zijn onder meer de voorkeursplaatsen voor de windturbines binnen het plangebied vastgesteld. Op de uiteindelijke locatiekeuze wordt verder ingegaan in paragraaf 3.1.

Het project draagt bij aan de nationale, provinciale en gemeentelijke ambities met betrekking tot duurzame energie, voldoet aan de voorwaarden van de provincie Drenthe voor realisering van nieuwe windturbines, past in de gemeentelijke keuzes voor windenergie en voldoet aan de wet- en regelgeving die van toepassing is voor inpassing van windturbines. Het nieuwe windpark kan echter niet gerealiseerd worden op grond van het geldende bestemmingsplan.

Om het windpark te kunnen realiseren, is aanpassing van het bestemmingsplan vereist. Voorliggend bestemmingsplan legt, na vaststelling, de planologische basis voor realisatie van het windpark.

1.2 Plangebied

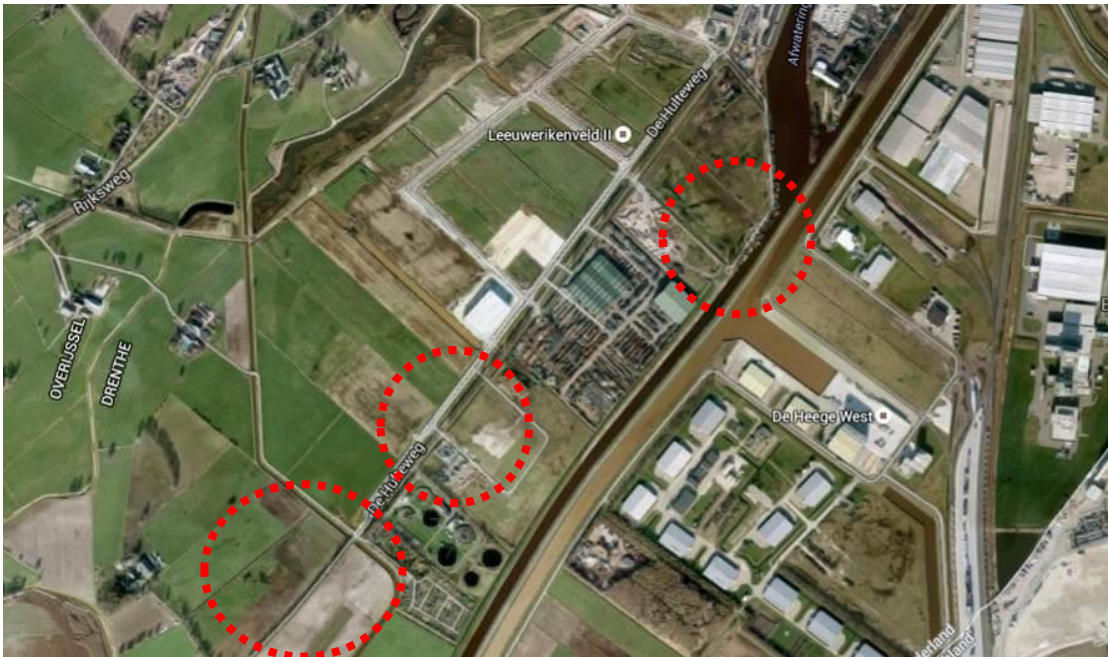
Het plangebied ligt in het zuidoosten van de provincie Drenthe, ten zuiden van de stad Coevorden, in de gemeente Coevorden. In figuur 1.1 is de ligging indicatief aangegeven, op de planverbeelding is de exacte begrenzing opgenomen. Het plangebied omvat terreinen op het bedrijventerrein Leeuwerikenveld II en een agrarisch gebied ten zuiden van het bedrijventerrein. De Hulteweg met (bedrijfs)bebouwing loopt door het plangebied.

Ten oosten van het beoogde windpark bevinden zich diverse andere windturbines.

De begrenzing van het plangebied betreft een zone die nodig is voor de oprichting en het gebruik van de windturbines met de daarbij behorende voorzieningen als toegangswegen en kraanopstelplaatsen.

¹ Gebiedsvisie windenergie Drenthe, definitief, versie 28 mei 2013.

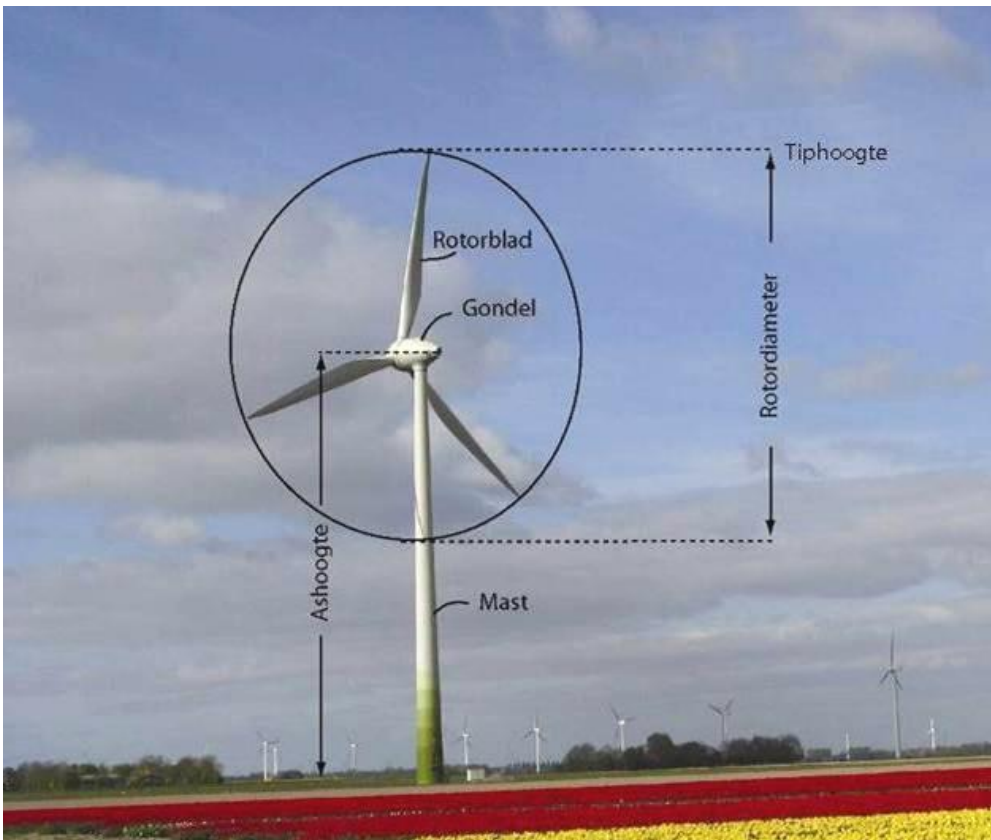
² Structuurvisie Coevorden 2012-2023, vastgesteld op 10 december 2013.

Figuur 1.1 Indicatie ligging plangebied

1.3 Begrippen

In de toelichting wordt een aantal begrippen gebruikt rondom windturbines. In figuur 1.2 zijn de gebruikte termen verklaard.

Figuur 1.2 Verbeelding van de gebruikte termen bij een windturbine

1.4 Geldende bestemmingsplan

Het geldende bestemmingsplan voor de twee noordelijke turbines is bestemmingsplan 'Bedrijventerreinen Stad', op 30 juni 2015 door de gemeenteraad van Coevorden vastgesteld. Het plangebied waar de nieuwe windturbines geprojecteerd zijn heeft overwegend de bestemming 'Bedrijventerrein'.

De zuidelijke turbine valt in het bestemmingsplan 'Buitengebied' dat op 9 december 2014 is vastgesteld. Dit gebied heeft de bestemming 'Agrarisch met waarden – beekdallandschap'.

Op grond van deze bestemmingsplannen mogen geen windturbines gerealiseerd worden. Het windpark kan dus niet met de geldende bestemmingsplannen gerealiseerd worden.

2 **Beleidskader**

2.1 **Europese richtlijn**

De Europese richtlijn 2009/28/EG verplicht Nederland om in 2020 14% van het totale bruto eindverbruik aan energie afkomstig te laten zijn uit hernieuwbare bronnen (oftewel duurzame energie). Deze Europese verplichting is de basis voor het Rijksbeleid ten aanzien van de opwekking en de toepassing van windenergie.

2.2 **Rijksbeleid**

2.2.1 *Energierapport*

De ambities van de Nederlandse regering op het gebied van de opwekking en de toepassing van duurzame energie in Nederland zijn verwoord in het Energierapport transitie naar duurzaam (2016). In dit rapport concludeert de regering dat Nederland vanwege de windrijke ligging goede mogelijkheden heeft voor windenergie. Het technisch potentieel van windenergie is groot, maar vanwege de ruimtelijke inpassing is het aantal plekken, met name op land, beperkt. Bij wind op land wordt een opgesteld vermogen van 8 gigawatt als maximum inpasbaar potentieel beschouwd. De uitgangspunten voor windenergie zijn vastgelegd in de Structuurvisie Windenergie op land.

2.2.2 *Nationaal energieakkoord*

Het Nationaal Energieakkoord is op 6 september 2013 door diverse partijen, waaronder ook de Rijksoverheid, ondertekend. In dit Nationaal Energieakkoord voor duurzame groei wordt de basis voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid gelegd. Rijk en provincies hebben een apart akkoord gesloten over het realiseren van 6.000 MW operationeel windvermogen in het jaar 2020 in de Structuurvisie Windenergie op land.

2.2.3 *Structuurvisie infrastructuur en ruimte*

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau. Voor (duurzame) energie beperkt het nationale ruimtelijk beleid in de SVIR zich tot grootschalige windenergie op land en op zee. Rijk en provincies zorgen voor het ruimtelijk mogelijk maken van de doorgroei van windenergie op land tot minimaal 6.000 MW in 2020 zoals is aangegeven in het Energierapport.

Niet alle delen van Nederland zijn geschikt voor grootschalige winning van windenergie. Het Rijk heeft in de SVIR gebieden op land aangegeven die hiervoor kansrijk zijn op basis van de combinatie van landschappelijke en natuurlijke kenmerken, evenals de gemiddelde windsnelheid. Binnen deze gebieden heeft het Rijk in samenwerking met de provincies locaties voor grootschalige windenergie aangewezen. Hierbij zijn ook de bestaande provinciale concentratielocaties voor windenergie betrokken. Deze gebieden zijn nader uitgewerkt in de structuurvisie Windenergie op land.

Naast ruimte bieden aan grootschalige windparken, zijn ook initiatieven voor kleinere windparken van belang om de nationale doelstelling te halen. Provincies en gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ruimtelijke inpassing daarvan. Voorliggend project betreft zo'n initiatief.

2.2.4 *Structuurvisie windenergie op land*

Het Rijk hanteert een doelstelling van 6.000 MW opgesteld vermogen aan windenergie op land gerealiseerd in 2020. Gezien het huidige opgesteld vermogen (circa 3.000 MW) ten tijde van het opstellen van de structuurvisie betekent dit een ambitieuze doorgroei richting 2020 van circa 3.000 MW aan nieuw vermogen. De bijdrage van grootschalige windenergieprojecten is daarbij wenselijk en noodzakelijk om de gestelde doelstelling te realiseren.

Om hiervoor vroegtijdig voldoende ruimte te reserveren, wijst het Rijk in de structuurvisie Windenergie op land (SvWOL) concrete gebieden aan voor grootschalige windparken (gebieden waar windparken met een opgesteld vermogen van 100 MW of meer kunnen worden gerealiseerd). De SvWOL is opgesteld in overleg met de provincies.

2.3 **Provinciaal en regionaal beleid**

2.3.1 *Omgevingsvisie en Omgevingsverordening*

De provincie Drenthe heeft in het kader van het Energieakkoord afspraken gemaakt met het Rijk over de hoeveelheid windenergie die zij op land mogelijk maken in 2020. De taakstelling voor de provincie Drenthe is in totaal 286,5 MW opgesteld vermogen. De provincie streeft naar een duurzame energievoorziening en beseft dat dit een verandering van landschap met zich meebrengt. In de Omgevingsvisie Drenthe, vastgesteld op 2 juli 2014, en de provinciale ruimtelijke verordening, vastgesteld op 23 september 2015, zijn zoekgebieden aangewezen voor grootschalige windenergie. Deze zoekgebieden liggen in de gemeenten Emmen, Coevorden, Borger-Odoorn en Aa en Hunze.

In de omgevingsverordening is opgenomen dat in deze gebieden nieuwe windparken opgericht kunnen worden als deze voldoen aan de volgende randvoorwaarden en criteria:

- het vermogen van een windturbine ten minste 3 MW bedraagt;
- windturbines ten minste in een cluster van 5 worden gerealiseerd;
- in het ruimtelijk plan wordt aangetoond dat rekening is gehouden met laagvliegroutes en laagvlieggebieden.

Het windpark Hulteweg voorziet in de oprichting van windturbines in de 3 MW klasse. In de planregels is de minimum vermogens eis van de provincie overgenomen, waardoor het project voldoet aan het gevraagde vermogen van 3 MW per windturbine. Daarnaast is sprake van de vereiste clustervorming nu aangesloten wordt bij de bestaande windturbines op Europark. Hierdoor ontstaat een cluster van meer dan 5 turbines. Tot slot leveren de laagvliegroutes- en laagvlieggebieden in Drenthe geen belemmering op voor het project.

Als kernkwaliteiten van de provincie zijn in de actualisatie omgevingsvisie rust, ruimte, natuur, landschap, oorspronkelijkheid, kleinschaligheid, noaberschap, menselijke maat en veiligheid aangewezen.

Landschap wordt gezien als één van de kernkwaliteiten van de provincie Drenthe. Het behouden en versterken van de karakteristieke kenmerken van de verschillende landschapstypen is als doelstelling opgenomen in de omgevingsvisie. Beekdalen zijn specifiek als provinciaal belang aangemerkt. Hierop wordt verder ingegaan op paragraaf 4.4.

De ontwikkeling van windenergieprojecten wordt gezien als een kansrijke tweede tak voor de landbouwsector. Als verfijning van het zoekgebied is de 'Gebiedsvisie windenergie Drenthe' opgesteld, zie paragraaf 2.3.2.

2.3.2 *Gebiedsvisie windenergie Drenthe*

De Gebiedsvisie (2013) geeft een invulling aan de zoekgebieden. In onderstaand figuur zijn de gebieden aangegeven die relevant zijn voor de gemeente Coevorden. Het betreft de gebieden Weijerswold en Uitbreiding Europark. Deze gebiedsvisie is een gezamenlijke visie van het college van GS van de provincie Drenthe en de colleges van B en W van de gemeenten Aa en Hunze, Emmen en Coevorden. De gebiedsvisie is door de gemeenteraad van Coevorden vastgesteld medio 2013. Op 28 mei 2013 hebben GS van de provincie Drenthe de gebiedsvisie vastgesteld.

Figuur 2.1 Zoekgebieden windenergie in Coevorden.

2.4 Gemeentelijk beleid

In december 2013 is de Structuurvisie Coevorden vastgesteld, waarin twee zoekgebieden voor windenergie werden aangewezen. Het gaat hier om de gebieden Weijerswold en omgeving en Europark en omgeving. Voor deze structuurvisie is tevens een planMER opgesteld. In de structuurvisie is als voorwaarde voor het realiseren van windturbines in deze gebieden opgenomen dat een proces met bewoners wordt doorlopen.

Voor beide zoekgebieden hebben zich nadien twee ontwikkelaars gemeld die interesse hebben in het realiseren van een windpark. De ontwikkelaars is gevraagd om per zoekgebied een haalbaarheidsstudie aan te leveren en ook een communicatie- en participatieplan.

Op basis van de aangeleverde stukken heeft de gemeente op 2 december 2014 besloten om toestemming te verlenen voor het starten van een proces met de directe bewoners en andere direct betrokkenen.

Daarbij zijn de volgende uitgangspunten c.q. randvoorwaarden meegegeven:

- er dient in totaal 40 MW aan windenergie te worden gerealiseerd in de gemeente Coevorden;
- de nog bij te plaatsen turbines worden in principe verdeeld over beide zoekgebieden;
- windturbines worden in clusters geplaatst dan wel sluiten aan bij bestaande clusters;
- bewoners en andere direct betrokkenen hebben optimale inspraak over plaats en aantal windturbines, alsmede over compensatie- en participatiemogelijkheden;
- bewoners en andere direct betrokkenen hebben de mogelijkheid om de door hen benodigde deskundigheid in te schakelen;
- de afspraken over participatie en compensatie worden vastgelegd in een gezamenlijk op te stellen gedragscode;
- de gemeente schuift aan in het proces, maar de trekkersrol ligt nadrukkelijk bij de initiatiefnemers.

In januari 2015 is het proces gestart met de bewoners. In beide zoekgebieden werd door de bewoners uit hun midden een bewonersplatform samengesteld. Deze bewonersplatforms voerden het overleg met de ontwikkelaars over de locaties voor de windturbines, het aantal windturbines en de voorwaarden waaronder ze geplaatst worden. Om de bewoners te voorzien van de nodige expertise met betrekking tot windenergie is op hun verzoek de heer R. Rietveld (directeur Nederlandse Vereniging van Omwonenden Windenergie) ingeschakeld als adviseur voor beide bewonersplatforms en als procesbegeleider.

Aanvankelijk was de insteek dat het proces met de bewoners ongeveer een half jaar in beslag zou nemen. In de praktijk bleek dit echter niet haalbaar. Met name aan de kant van de bewonersplatforms bleek meer tijd nodig te zijn. Ook omdat men de achterban op een juiste manier wilde informeren over de voortgang van het proces en de bereikte resultaten.

De platforms van beide zoekgebieden hebben daarnaast ook onderling overleg gevoerd en onder meer afspraken gemaakt over de verdeling van het aantal turbines.

Het gevoerde proces tussen bewoners en ontwikkelaars heeft geleid tot een eindvoorstel voor beide zoekgebieden. Het voorstel voor het zoekgebied Weijerswold heeft betrekking op de plaatsing van 4 turbines van 3 MW. Voor het zoekgebied Europark ligt er een verdeeld voorstel waarin het bewonersplatform kiest voor de plaatsing van maximaal 3 turbines van 3 MW en de ontwikkelaars aangeven minimaal 4 turbines te willen plaatsen. In totaal wordt er met de eindvoorstellen minimaal 21 MW bijgeplaatst, waarmee aan de taakstelling voor de gemeente Coevorden wordt voldaan.

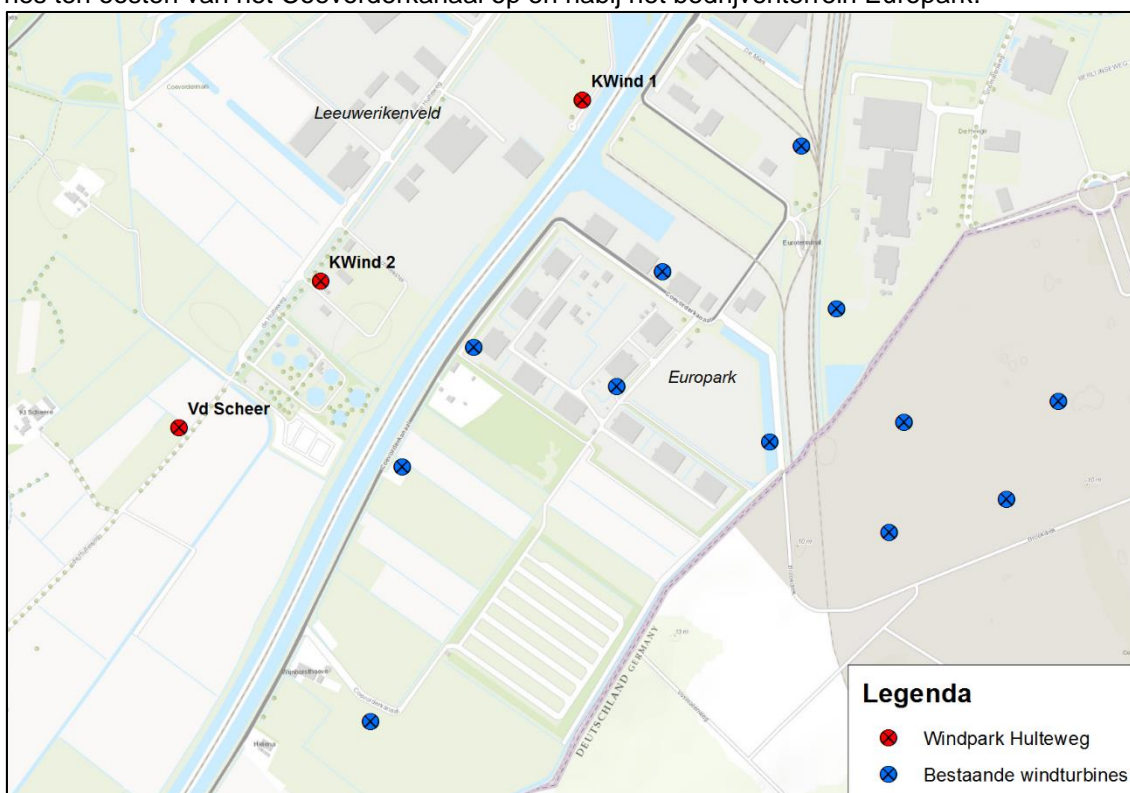
Voor de overige afspraken tussen bewoners en ontwikkelaars wordt verwezen naar hoofdstuk 7 betreffende de maatschappelijke uitvoerbaarheid.

Op basis van dit eindvoorstel heeft de gemeenteraad van Coevorden op 22 maart 2016 besloten een planologische procedure te starten voor een windpark van drie turbines in Europark en omgeving.

3 Planbeschrijving

3.1 Het initiatief

Het windpark zal bestaan uit drie windturbines. In figuur 3.1 zijn de locaties van de drie nieuwe windturbines weergegeven. De windturbines liggen nabij de Hulteweg, op afstand van meer dan 1 kilometer van de (woon)bebouwing van het Klooster. De turbines sluiten aan op de windturbines ten oosten van het Coevorderkanaal op en nabij het bedrijventerrein Europark.

Figuur 3.1 Ligging Windpark Hulteweg en bestaande windturbines

3.1.1 Locatiekeuze

Bij het bepalen van de locaties van de windturbines is voortgeborduurd op de resultaten en uitgangspunten van het planMER dat in het kader van de structuurvisie 2013 is uitgevoerd. In de structuurvisie is het gebied Europark e.o. aangewezen als gebied waar turbines mogelijk kunnen worden gemaakt. Hiertoe is in het planMER een analyse gemaakt van de beschikbare ruimte. De initiatiefnemers hebben conform de uitgangspunten van het planMER een haalbaarheidsonderzoek gedaan, waarin binnen de zoekgebieden mogelijke opstellingen voor windturbines nader zijn onderzocht. Op basis van de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek is het bewonersproces is gestart.

Bij de definitieve locatiekeuze van de turbines binnen het zoekgebied is tevens rekening gehouden met de voorkeuren vanuit het bewonersplatform. Vanuit het bewonersplatform bestaat de voorkeur dat de zuidelijke locatie aan de oostzijde van de Hulteweg gesitueerd zou worden, dicht bij de bestaande windturbines en op grotere afstand van de bebouwing bij het Klooster. Bij de voorbereiding van dit bestemmingsplan is de door bewoners aangedragen voorkeurslocatie nader beschouwd. Daarbij is gebleken dat deze locatie ongunstig is voor de oprichting van

een windturbine. De locatie staat te dicht bij een bestaande turbine op het terrein van Defensie, waardoor aanzienlijke windafvang plaatsvindt met verminderde (energie)opbrengst voor de bestaande turbines van Defensie. Ook in technisch opzicht is het noodzakelijk voldoende afstand tot omliggende turbines te houden. Een turbine op deze locatie zal tot onverantwoorde technische risico's leiden vanwege de korte afstand tot de dichtstbijzijnde bestaande turbine.

De locatie ten oosten van de Hulteweg is ook vanuit geluidregelgeving niet goed inpasbaar. Als gevolg van de turbine treedt een te grote geluidbelasting op voor de woningen ten oosten van het kanaal. Om aan de grenswaarden van het Activiteitenbesluit te kunnen voldoen, moet de turbine aanzienlijk terug geregeld worden in de nachturen. Door geluidreducerende maatregelen zal de productie van de turbine fors afnemen.

Een windturbine heeft tot doel het zo doelmatig mogelijk opwekken van elektriciteit. Gezien de technische risico's op de dichtstbijzijnde nabijgelegen bestaande turbine en de beperkingen ten aanzien van geluid is de voorkeurslocatie van de omwonenden minder geschikt dan de alternatieve locatie ten westen van de Hulteweg. Verder is ook op basis van andere ruimtelijke en milieutechnische criteria de locatie ten westen van de Hulteweg niet slechter. Daarom kiest de gemeente voor situering op de locatie ten westen van de Hulteweg, op voldoende afstand van de bestaande turbines, woningen en de gasleiding. Deze locatie is ruimtelijk aanvaardbaar en inpasbaar.

Ten aanzien van de locatie van windturbine KWind2, gelegen tussen de twee andere turbines in, geldt dat in het bewonersplatform de voorkeur bestaat deze zo ver mogelijk oostwaarts te plaatsen, bij voorkeur direct aan het kanaal. Dit zou er echter toe leiden dat KWind2 op een onaanvaardbare korte afstand komt te liggen van de middelste Defensiemolen direct aan de oostkant van het kanaal. Dit voorstel is derhalve niet uitvoerbaar. De uiteindelijke locatiekeuze van windturbine KWind2 is wel ruimtelijk inpasbaar en aanvaardbaar.

3.1.2 *Turbinetype*

Het exacte type windturbine dat zal worden geplaatst is nog niet vastgesteld. Wel zijn de dimensies van de nieuwe windturbines bepaald en vastgelegd in dit bestemmingsplan. Ten behoeve van de windturbines wordt een fundering aangelegd met een doorsnede van circa 20 meter bij de KWind-turbines en een doorsnede van circa 25 meter bij de turbine van Van der Scheer. De windturbines krijgen een ashoogte tussen 99 en 122 meter bij de zuidelijke turbine en tussen 99 en 115 meter bij de noordelijke turbines. De rotordiameter bedraagt bij de zuidelijke turbine maximaal 136 meter en bij de twee noordelijke turbines maximaal 113 meter. Daarmee zijn diverse typen windturbines in de 3 MW klasse te realiseren. In de planregels van het bestemmingsplan is opgenomen dat per turbine een vermogen van ten minste 3,0 MW en ten hoogste 3,6 MW is toegestaan.

Turbines met een tiphoogte van maximaal 150 meter en een vermogen van 3MW zijn niet rendabel gezien het huidige subsidiestelsel voor windenergie in relatie tot de productie en de aanschafprijs van de windturbines. Om deze reden zijn in het bestemmingsplan windturbines opgenomen die groter zijn. De windturbines van KWind, de twee meest noordelijke turbines, worden gezien de ligging op het bedrijventerrein, de gewenste afstand tot de spoorlijn, de invloed op de luchtverkeersradar en verschillende eigendomsgrenzen beperkt in de maximale ashoogte en diameter. Hierdoor wijkt de maatvoering van deze turbines af van de meest zuidelijke turbine, waar deze beperkingen in mindere mate gelden.

3.1.3 *Overige voorzieningen*

Naast de windturbines worden voorzieningen ten behoeve van het windpark gerealiseerd, waaronder schakelkasten en transformatorhuisje, kabels en leidingen, eventueel onderhoudswegen en overige verhardingen, per windturbine een kraanopstelplaats, ondergrondse datakabels en bijbehorende voorzieningen.

Voor de realisatie en het beheer van het windpark kan gebruik gemaakt worden van de bestaande infrastructuur. Na de aanlegfase vindt slechts incidenteel verkeer plaats, ten behoeve van service en onderhoud van de windturbines.

3.2 M.e.r.-beoordeling

Het project valt onder categorie 22.2 onder kolom 1 van onderdeel D uit de bijlage bij het Besluit. De drempelwaarde in kolom 2 wordt niet gehaald. Derhalve bestaat op grondslag van artikel 2 lid 5 Besluit mer een informele m.e.r.-beoordelingsplicht. Een vormvrije m.e.r.-beoordeling is opgesteld, die als bijlage bij de plantoelichting is opgenomen.

Daaruit blijkt dat het project enkel beperkte effecten sorteert op het gebied van geluid, slagschaduw en landschap. Deze effecten leveren geen belemmering op voor de realisatie van het windturbinepark. Concluderend kan gesteld worden dat de locatie, noch de omvang, noch de inrichting van het windpark Hulteweg aanleiding geeft om nadere onderzoeken uit te voeren en deze in een milieueffectrapportage af te wegen. Er zijn kortom geen omstandigheden die nopen tot het maken van een MER bij de voorbereiding van het betrokken besluit.

4 Planontwikkeling in relatie tot omgeving

4.1 Energieopbrengsten

Windenergie wordt opgewekt door de stromingsenergie van de wind om te zetten in elektriciteit. Omdat deze stromingsenergie oneindig is, wordt gesproken van duurzame energie. Het type windturbine waar voorliggend project in voorziet, heeft ieder een elektrisch opwekkingsvermogen in de 3 MW klasse. Het vermogen is in de planregels begrensd op ten minste 3,0 MW en ten hoogste 3,6 MW per turbine.

Het maximale vermogen geeft echter weinig informatie over de productie van een windturbine over een heel jaar genomen. Belangrijk is een goede voorspelling te doen van de windsnelheden op een bepaalde plek en ook te weten hoeveel tijd een turbine niet werkt, bijvoorbeeld in verband met onderhoud.

De verwachte energieopbrengst per jaar ligt voor de nieuwe windturbines tussen de 18 en 28 miljoen kWh per jaar in totaal, afhankelijk van de definitieve turbinekeuze. Daarmee kunnen tussen de 5.400 en 8.400 huishoudens van duurzame elektriciteit worden voorzien.

4.2 Geluid

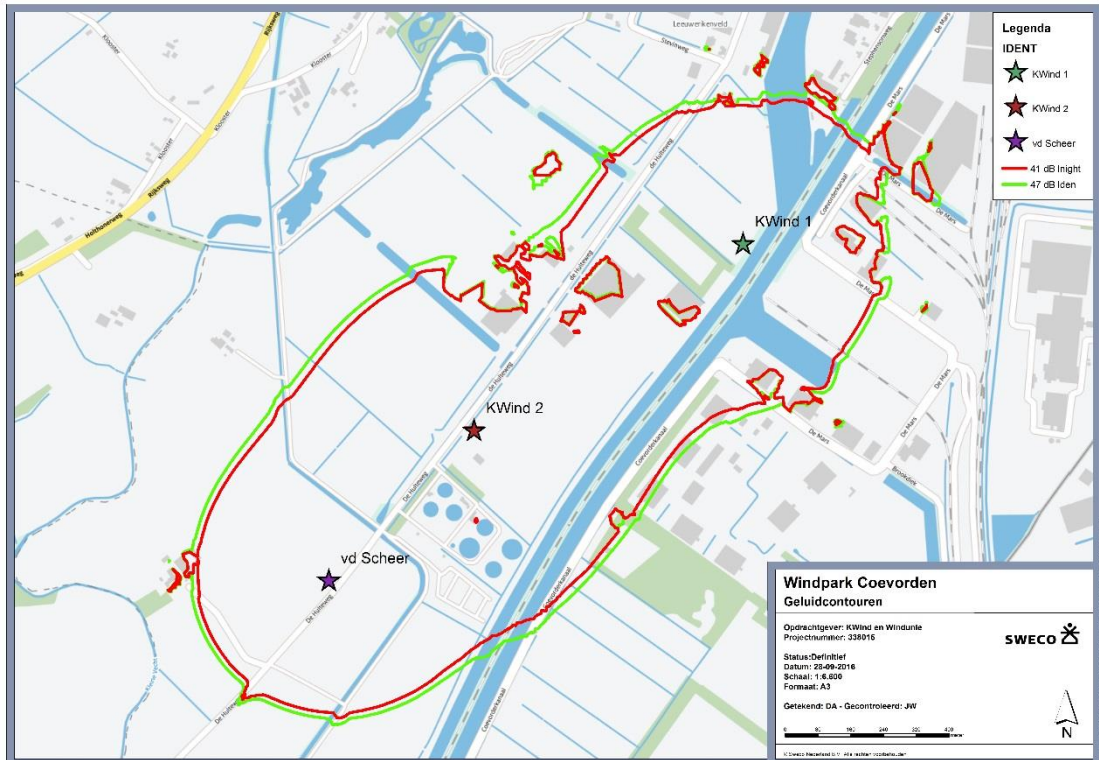
Ten behoeve van de planontwikkeling is akoestisch onderzoek verricht naar de geluidbelasting van de windturbines³. Conform de regelgeving dient voor woningen van derden aan de waarde $L_{den}=47$ dB en $L_{night}=41$ dB getoetst te worden. Voor de woningen van deelnemers, c.q. eigenaren van het windpark gelden deze grenswaarden niet. De geluidsbelasting wordt tevens ruimtelijk aanvaardbaar geacht indien deze waarden niet worden overschreden.

Uit het onderzoek blijkt dat:

- In het kader van het Activiteitenbesluit voldoet de representatieve turbine van de reeks mogelijke molens aan de grenswaarden van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} . Hierbij vallen conform het Activiteitenbesluit woningen van deelnemers en woningen op het gezoneerde industrieterrein buiten toetsing.
- In het kader van het Activiteitenbesluit is de tevens de cumulatie onderzocht met geluid van bestaande windmolens van na 1 januari 2011. Alleen op twee bedrijfswoningen op het gezoneerde industrieterrein en woningen van deelnemers zijn geluidbelastingen groter dan 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} berekend. Er is geen aanleiding voor maatwerkvoorschriften.
- In het kader van de ruimtelijke ordening is ook de gecumuleerde geluidbelasting van alle bestaande en nieuwe windturbines onderzocht. Buiten deelnemers en woningen op het gezoneerde industrieterrein is geen enkele woning extra geluidbelast in het geval van de worst-case situatie. Gezien het feit dat de geluidbelasting op de woningen van deelnemers en op woningen op het gezoneerde industrieterrein ruim onder de 55 dB L_{night} blijft is een goed woon en leefklimaat gewaarborgd.

Op basis van het onderzoek kan derhalve binnen de bandbreedte van de onderzochte windturbines de realisatie van de drie beoogde windturbines op gebied van geluid doorgang vinden.

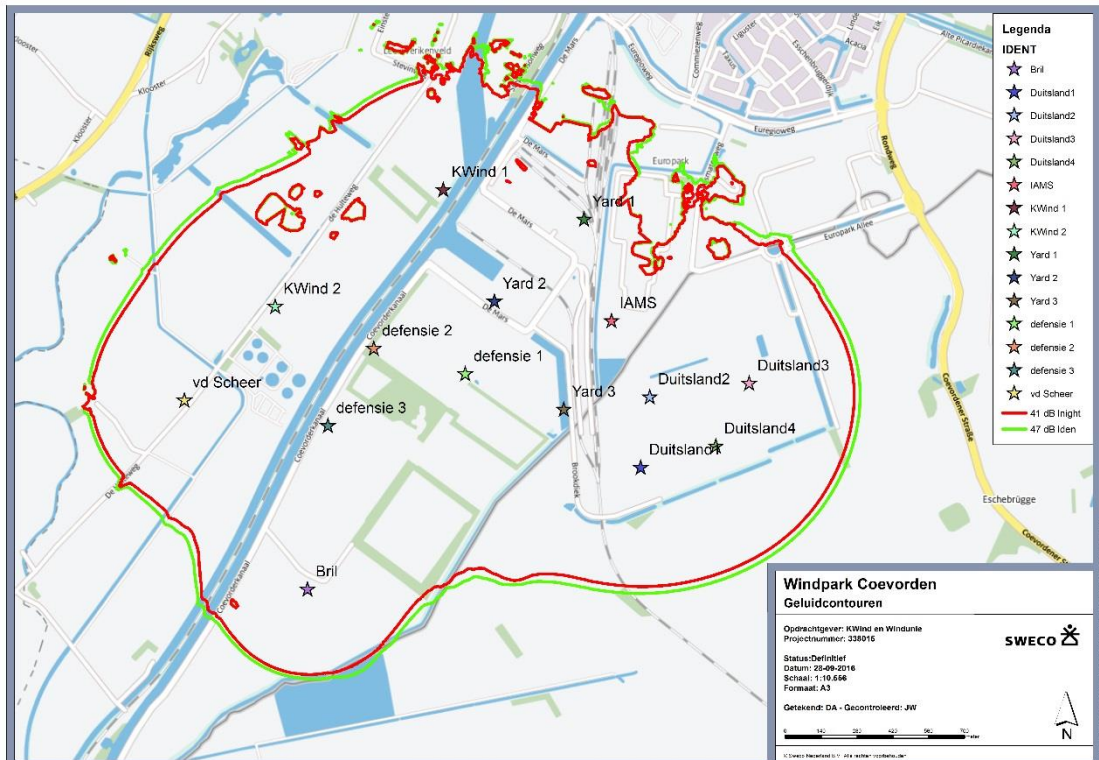
³ Windpark Hulteweg, akoestisch onderzoek, Sweco, 1 juni 2017.

Figuur 4.1 Geluidcontouren Activiteitenbesluit

Cumulatie

In het kader van de ruimtelijke ordening is ook de gecumuleerde geluidsbelasting van het nieuwe windpark met de bestaande windturbines berekend.

Figuur 4.2 Gecumuleerde geluidbelasting

Uit de berekeningen blijkt dat naast de woningen aan Coevorderkanaal 11/11A, die verbonden zijn met de windturbine van Brill, en de woning aan de Hulteweg 20, die verbonden is met de windturbine Van der Scheer, alleen nog bij enkele woningen op het gezoneerde industrieterrein de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit worden overschreden. Aangezien deze woningen buiten toetsing kunnen worden gelaten, en aangezien de geluidbelasting vanwege alle bestaande en nieuw te realiseren windturbines ruim onder de maximaal toelaatbare grenswaarde van 55 dB L_{night} uit de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit⁴ blijft, kan gesteld worden dat ook voor betreffende woningen een goed woon en leefklimaat is gewaarborgd. De geluidsbelasting op de woningen wordt ruimtelijk aanvaardbaar geacht.

Uit oogpunt van ruimtelijke ordening is vanuit het aspect geluid dan ook geen bezwaar tegen de oprichting van het windpark op deze locatie.

4.3 Ecologie

Om de consequenties van de voorgenomen ontwikkeling met betrekking tot de wet- en regelgeving voor natuur in beeld te brengen is natuuronderzoek uitgevoerd.

Wet natuurbescherming

Het onderzoek is uitgevoerd conform het wettelijk kader zoals dat gold in 2016. Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Aanvullend is beoordeeld dat de conclusies van het onderzoek ook van toepassing zijn onder het nieuwe wettelijke kader.⁵

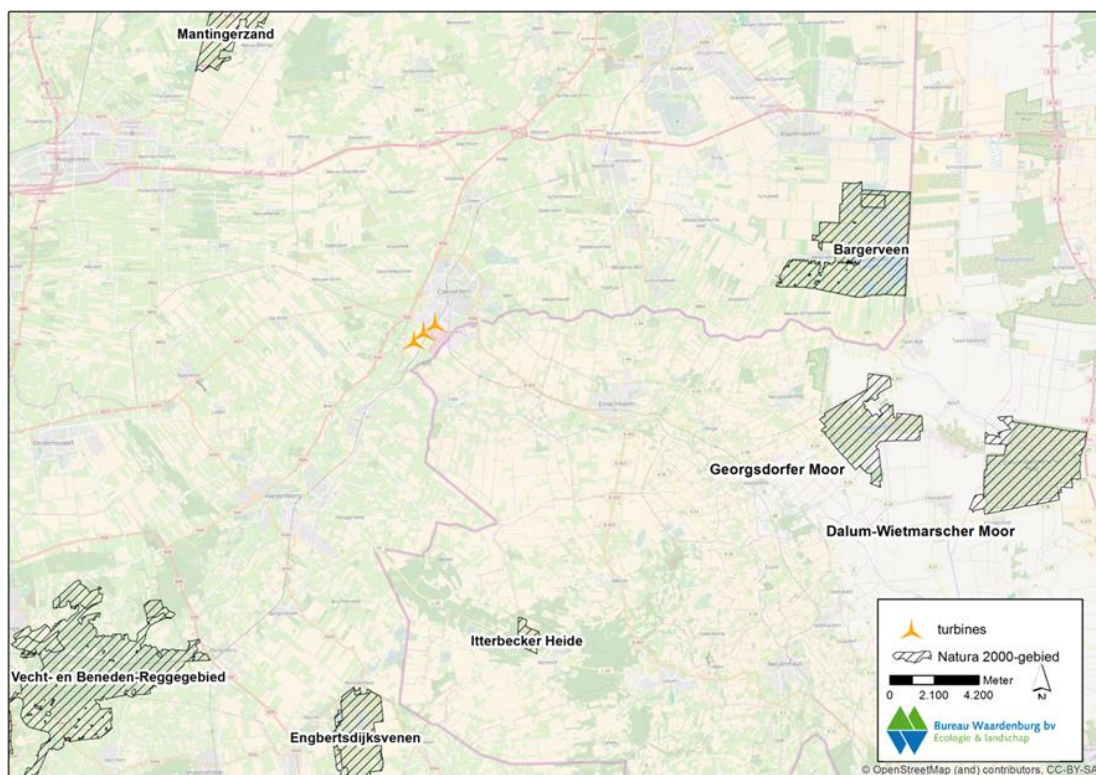
Gebiedsbescherming

Bureau Waardenburg heeft onderzoek verricht⁶ naar de effecten van de bouw en het gebruik van de geplande windturbines in relatie tot Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten. De centrale vraag daarbij is of er een reële kans bestaat op significante negatieve effecten op beschermde natuurgebieden of dat het optreden van significant negatieve effecten met zekerheid kan worden uitgesloten. In figuur 4.3 is weergegeven waar de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving van Windpark Hulteweg liggen.

⁴ Bron: stb-2010-749

⁵ Oplegnotitie toelichting aanvraag Wet natuurbescherming, Bureau Waardenburg, 16 december 2016.

⁶ Beoordeling effecten van drie windturbines ten zuiden van Coevorden op Natura 2000-gebieden, Bureau Waardenburg, 2 juni 2016.

Figuur 4.3 Locatie Windpark Hulteweg en ligging van Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving.

Het onderzoek concludeert dat negatieve effecten van de aanleg en het gebruik van de drie geplande windturbines ten zuiden van Coevorden op het behalen van instandhoudingsdoelstellingen in de Natura 2000-gebieden in de omgeving van de windturbines op voorhand met zekerheid zijn uit te sluiten.

Uit het onderzoek blijkt dat er geen vergunning op basis van artikel 19d e.v. van de Natuurbeschermingswet benodigd is. Dit geldt evenmin voor het equivalent daarvan onder de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 in werking treedt.

Soortenbescherming

Bureau Waardenburg heeft onderzoek uitgevoerd en de voorgenomen ingreep getoetst aan de Flora- en faunawet⁷. Tevens sluit Bureau Waardenburg in de oplegnotitie Wet natuurbescherming⁸ uit dat in het plangebied van het windpark soorten aanwezig zijn, die na 1 januari 2017 een strengere beschermende status krijgen. Hierdoor wijzigt de effectbepaling- en beoordeling uit het eerdere rapport niet.

Aanlegfase

- De watergangen, oevers en akkers in het plangebied vormen leefgebied van algemene soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren in bijlage IV van de Provinciale Verordening. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.
- In de beplanting en op de akkers zijn algemene broedvogels aanwezig. In de aanlegfase moet verstoring van in gebruik zijnde nesten voorkomen worden wanneer dit leidt tot een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort.
- Het aanleggen van het windpark heeft geen negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen. Als gevolg van de ingreep gaan namelijk geen verblijfplaatsen verloren. Ook heeft de ingreep in de aanlegfase geen effect op foerageergebieden, vliegroutes en migratiegebied van vleermuizen.

⁷ Effecten van drie windturbines ten zuiden van Coevorden op beschermde soorten
Beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, Bureau Waardenburg, 19 mei 2016.

⁸ Oplegnotitie toelichting aanvraag Wet natuurbescherming, Bureau Waardenburg, 16 december 2016..

- Ten aanzien van beschermde soorten planten, ongewervelde dieren, vissen en reptielen worden in de aanlegfase geen verbodsbepalingen overtreden.

Gebruiksfase

- Er worden op jaarbasis naar schatting in totaal ca. 30 aanvarings-slachtoffers onder vogels verwacht. Het gaat hierbij vooral algemene zangvogelsoorten, zoals lijsters, en o.a. duiven, zwaluwen. De aanvarings-slachtoffers betreffen vooral soorten op seizoenstrek. Deze soorten hebben geen binding met het plangebied. Op jaarbasis wordt per soort verwacht dat <1 exemplaar slachtoffer wordt van een aanvaring met een windturbine in het geplande windpark. Voor deze soorten is de additionele sterfte niet voorzienbaar (minder dan één exemplaar per jaar) en is als incidenteel beschouwd. Van het opzettelijk doden van deze vogels is geen sprake. Er wordt voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd.
- Van lokaal verblijvende vogels (4 soorten) zullen naar verwachting aanvarings-slachtoffers vallen van wilde eend, kokmeeuw, kauw en roek. Het gaat hierbij om hooguit enkele aanvarings-slachtoffers per jaar voor het windpark. Voor deze vogelsoorten geldt dat additionele sterfte van meer dan één exemplaar op jaarbasis niet is uit te sluiten. Voor deze 4 vogelsoorten kan sprake van opzettelijk doden en wordt een ontheffing aangevraagd. Voor alle 4 vogelsoorten kan een effect van de additionele sterfte veroorzaakt door de drie windturbines op de gunstige staat van instandhouding van de betreffende populaties op voorhand met zekerheid uitgesloten worden. Een ontheffing wordt op voorhand verleenbaar geacht.
- Voor vlermuizen worden op jaarbasis maximaal vijftien aanvarings-slachtoffers in het gehele windpark verwacht. Hier is, op basis van veldonderzoek in het plangebied, aangenomen dat dit voor driekwart uit gewone dwergvlermuizen en een kwart uit ruige dwergvlermuizen bestaat. Voor deze 2 vleermuissoorten kan sprake zijn opzettelijk doden en wordt een ontheffing aangevraagd. Voor beide vleermuissoorten kan een effect van de additionele sterfte veroorzaakt door de drie windturbines op de gunstige staat van instandhouding van de betreffende populatie met zekerheid uitgesloten worden. Een ontheffing wordt op voorhand verleenbaar geacht.

Maatregelen

Tijdens de werkzaamheden dient vernietiging van in gebruik zijnde nesten van vogels tijdens het broedseizoen te worden voorkomen. Ook mogen geen (nesten van) vogels worden verstoord wanneer dit leidt tot een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort. Het broedseizoen verschilt per soort. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Ffwet geen standaard periode gehanteerd. Globaal moet rekening worden gehouden met de periode half maart tot en met half augustus.

Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn gepland kunnen deze worden uitgevoerd indien is vastgesteld dat met de werkzaamheden geen nesten van vogels die een ongunstige staat van instandhouding hebben worden verstoord of worden vernietigd. De kans hierop wordt verkleind door voorafgaand aan het broedseizoen het plangebied voor grondbroedende of in ruigte broedende vogels ongeschikt te maken. Bijvoorbeeld door de vegetatie rondom de locaties waar gebouwd gaat worden kort te maaien of geheel te verwijderen en de bodem intensief en gedurende langere tijd te verstoren (bijvoorbeeld door eggen).

Gelet op bovenstaande wordt geconcludeerd dat de Flora- en faunawet en evenmin het equivalent daarvan onder de Wet natuurbescherming die per 1-1-2017 in werking treedt niet aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat.

4.4 Landschap

Door de vorm en de schaal hebben moderne windturbines een grote visuele impact op de beleving van het landschap. De maatschappelijke acceptatie van deze grootschalige ingreep wordt groter wanneer de verschijning, de locatie en de opstelling van windturbines begrijpelijk zijn en het past bij de draagkracht van het landschap.

Het plangebied is het deel ten zuiden van Coevorden dat volgens de Omgevingsvisie Drenthe tot het esgehuchtenlandschap behoort. Het is een kleinschalig gebied dat wordt gekenmerkt

door zandruggen en koppen. Het deel ten zuiden van Coevorden is een hoger liggend plateau dat volledig in gebruik is als grasland.

Figuur 4.4 Landschapstypen plangebied (bron: Gebiedsvisie Windenergie Drenthe)

Het landschapstype dankt zijn naam aan de kleine eenmansessen in het gebied, waarlangs een of enkele boerderijen liggen. Dit in tegenstelling tot de grotere essen waar meerdere huizen of dorpen aan liggen. Binnen het plangebied is de hoeve Kleine Scheere een mooi voorbeeld, het ligt als enige boerderij aan een kleine es.

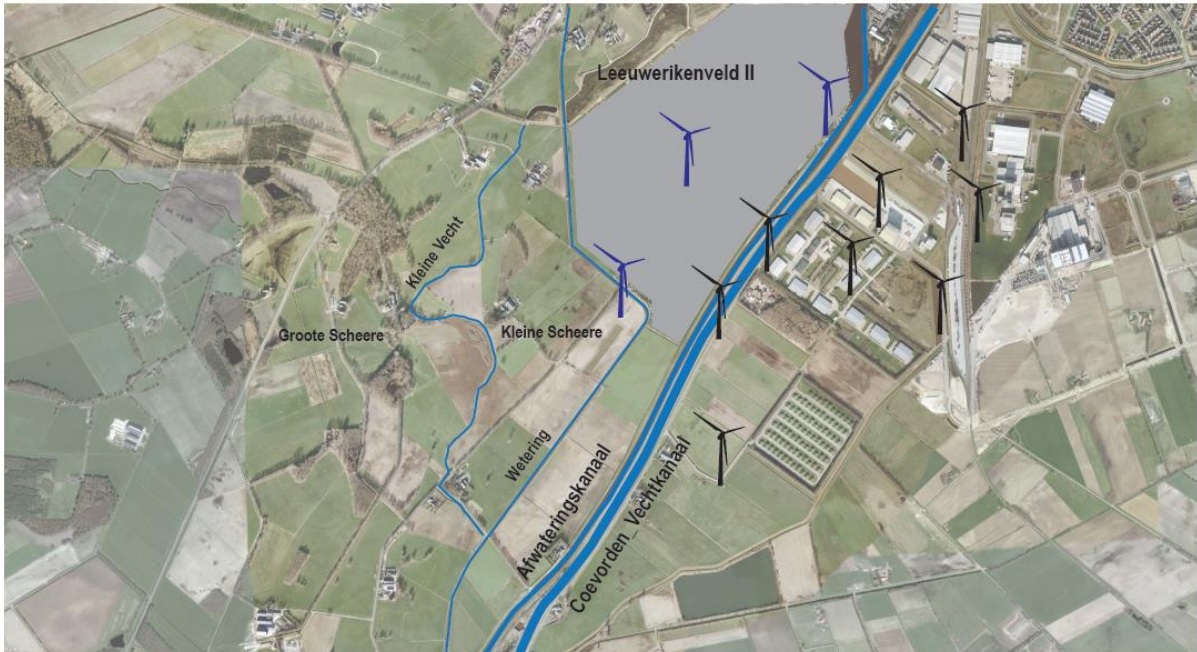
Kenmerkend voor het esgehuchtenlandschap zijn:

- De kleinschaligheid.
- Coulissenlandschap: afwisseling open landschap met (kleinschalige) beplanting.
- Hoogteverschillen en steilranden.
- Verspreide boerderijen.
- Eenmansessen: kleine, kenmerkende open ruimten, omgeven met randbeplanting.
- Beekdalen: onbebouwd gebied met haaks liggende, kleinschalige beplantingstructuren en/of beekdal(rand)beplanting.

Kenmerkende elementen rondom het plangebied zijn:

- De beek de Kleine Vecht.
- Coevorden-Vechtkanaal/Afwateringskanaal.
- Hoeve Kleine Scheere.
- Landgoed Groote Scheere.
- Wetering (uit de tijd van de ruilverkaveling).

Tijdens de jaren '70 is het gebied herkaveld. Hoewel de belangrijkste kenmerken zoals de essen, beplanting en wegstructuren zoveel mogelijk zijn behouden, is het landschap toen wel iets veranderd. Uit deze periode dateert bijvoorbeeld de rechte wetering die sindsdien door het plangebied loopt.

Figuur 4.5: kenmerkende elementen rondom het plangebied

Het provinciaal beleid is gericht op:

- Behoud van de open ruimte en het versterken van esrandbeplanting;
- Behoud van het onbebouwd karakter en het versterken van karakteristieke beekdal(rand)beplanting.

Bij de locatiekeuze voor het realiseren van windturbines in dit gebied is rekening gehouden met:

- de relatie tussen het open landschap, afgewisseld met opgaande beplanting en bosblokken, en de bebouwingsstructuur;
- aansluiten bij verwante functies;
- de bestaande windturbines.

De ontwerpuitgangspunten zijn in de Gebiedsvisie gebruikt voor het bepalen van de geschikte locaties voor windparken. Met geschikte locaties is in de gebiedsvisie bedoeld dat het dynamische en technische karakter van een nieuw windpark aansluit bij verwante functies en overeenstemmen met het karakter van de plek en de omgeving. Daarom worden windparken visueel gekoppeld aan een type landgebruik met een verwante uitstraling.

Windturbines zijn groot en innovatief. De uitstraling is industrieel en modern. Het aansluiten van windparken bij locaties die industrieel zijn ingericht, is vanuit ruimtelijk perspectief daarom logisch bevonden.

Dit betekent concreet dat met het windpark Hulteweg aansluiting is gezocht bij het bedrijfsterein, infrastructuur en de bestaande zwermopstelling van windturbines die zich op en bij het grensoverschrijdende bedrijventerrein Europark bevinden. Daarmee wordt ruimtelijke samenhang gecreëerd. Omdat de bestaande en de nieuwe turbines zich als een zwerm presenteren en op onregelmatige onderlinge afstanden van elkaar staan in plaats van in een vaste lijn of regelmatig grid, zijn zowel de reeds aanwezige onderlinge afmetingsverschillen tussen de bestaande turbines alsook de toekomstige afmetingsverschillen na realisatie van windpark Hulteweg op afstand moeilijk direct waarneembaar en als storend aspect te ervaren. Dit blijkt ook uit de fotomontages.

Effecten

De plaatsing van de twee turbines binnen het bedrijventerrein Leeuwerikenveld heeft geen effect op de kenmerken van het plangebied. De derde molen staat wel fysiek weliswaar binnen het esgehuchtenlandschap, maar is dicht bij het bedrijventerrein gepositioneerd. Ook door deze

windturbine worden geen karakteristieke elementen van het landschap aangetast. De windturbine ligt goed ontsloten aan de Hulteweg. Extra toegangspaden zijn niet nodig.

Met behulp van fotomontages vanuit diverse standpunten in de omgeving zijn de visuele gevolgen inzichtelijk gemaakt van de worst-case invulling, c.q. de grootste windturbines die binnen dit bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. Figuur 4.6 geeft de fotomontage weer vanuit de Mars aan de noordkant van het plangebied. Figuur 4.7 laat de fotomontage zien kijkend vanuit zuidelijke richting langs het Coevorderkanaal. In Bijlage 5 is een uitgebreider overzicht van fotomontages opgenomen.

Figuur 4.6 Visualisatie vanuit noordoostelijk richting bij de Mars

Figuur 4.7 Visualisatie vanuit zuidelijk richting Coevorderkanaal Oostzijde

Beleving

Windturbines hebben door hun hoogte vooral effect op de beleving van het landschap. Uit belevingsonderzoeken blijkt dat men turbines storender vindt in een natuurlijk, kleinschalig landschap dan in een modern, grootschalig infrastructureel of industrieel landschap. Daarbij speelt ook de zichtbaarheid van andere objecten met een negatieve invloed (zoals grote bedrijfsgebouwen) een rol bij de waardering van het landschap. Tot slot is bekend dat de mate waarin personen betrokken zijn bij het gebouwde object de waardering beïnvloedt. Een eigen windturbine stoort niet (bron: compendiumvoordeleefomgeving: Visuele verstoring van belevingswaarde landschap, 2012).

De beleving van de nieuwe turbines beoordeeld op basis van drie perspectieven: de directe omgeving van de windturbines, de nabije omgeving (1 – 2 km) en de wijdere omgeving van het plangebied. Hierbij wordt verwezen naar de fotomontages van het windpark die in bijlage 5 zijn opgenomen.

Directe omgeving van de windturbines

De twee noordelijkste turbines staan op het bedrijventerrein Leeuwerikenveld en passen bij het industriële karakter van dit gebied. De derde en meest zuidelijke turbine staat aan de rand van het open agrarisch landschap grenzend aan het bedrijventerrein. Deze open ruimte wordt begrensd door het groen van landgoed Groote Scheere, de beplanting langs de Rijksweg N34 en de Hulteweg en in de toekomst door de rand van bedrijventerrein Leeuwerikenveld II, die zal worden gevormd door bedrijfsgebouwen van het hier te realiseren distributiecentrum. Door het gebied lopen geen paden of routes, alleen toegangswegen naar de boerderijen van de initiatiefnemer. Binnen deze ruimte is er vanaf de wegen aan de randen zicht op de turbines. Alleen van hieruit is te zien dat de zuidelijke molen net voor het bedrijventerrein staat.

Nabije omgeving plangebied

Het plangebied grenst aan de zuidwestzijde aan het landgoed de Groote Scheere. Het is een laatste landgoed in een lange zone van landgoederen vanaf Deventer. De omgeving rondom het landhuis bestaat uit verschillende landschapstypen zoals benoemd in de Catalogus Gebiedskenmerken Overijssel: Essenlandschap, Maten- en Flierenlandschap, Oude Hoevenlandschap. Kenmerken van deze typen zijn het samenhangend systeem van essen, flanken, lager

gelegen maten en fliergronden, -voormalige- heidevelden en kenmerkende bebouwing rond de es. Kenmerkend is het reliëf met soms hoge stijlanden. Het landschapsbeeld is afwisselend en contrastrijk en volgt de organische patronen van het natuurlijke landschap.

Rondom het landgoed bestaat de padenstructuur uit de verharde Scheerseweg, met twee takken, de Hooiweg en de Hulteweg. Langs deze wegen zijn op veel plaatsen bosvakken en bomenrijen aanwezig die het landschap zijn halfopen karakter geven. Door deze beplanting wordt veel zicht op de bestaande en nieuwe turbines ontnomen. Vanaf de Haandrik, bij het afwateringskanaal, zijn de windturbines boven de groene horizon te zien (fotomontage C). Hierbij is duidelijk dat de meest dichtbij staande turbine in schaal wat afwijkt van de rest, de groep wordt echter wel duidelijk als een geheel beleefd. Hoewel de groep turbines hierdoor in de beleving dichterbij komt, blijft het een duidelijk te onderscheiden oriëntatiepunt, los van de groene horizon van het kleinschalige essenlandschap.

De noordelijke tak van de Scheerseweg is een ontsluiting naar de boerderij en is volledig beplant. Er is vanaf hier geen zicht op de turbines. De zuidelijke, doorgaande tak heeft een afwisselender karakter. Halverwege deze weg is een grote open ruimte waar de turbines te zien zijn door en boven de opgaande beplanting (fotomontage E). Hier vormt de nieuwe zuidelijkste turbine een verstoring in de beleving, doordat deze door zijn schaal duidelijk afwijkt van de andere turbines. Dit is de plek waar de beleving van het landschap in de directe omgeving het meeste wordt aangetast. Op andere punten rondom het landgoed zorgt de beplanting ervoor dat de windturbines niet of nauwelijks zichtbaar zijn of is de afstand zodanig dat het effect op de beleving minder groot is. Meer naar het zuiden van de Scheerseweg is de nieuwe turbine ook zichtbaar (fotomontage D) maar wijkt in schaal minder af van de rest van de bestaande zwerm windturbines.

Vanuit de noordwestzijde van de planlocatie, bij de woonbebouwing Klooster, is er door de dichte groenstructuur op veel plekken geen zicht op de windturbines. In het zuidelijke deel van het bebouwingslint is er wel een open plek met direct uitzicht op bestaande windturbines en één of twee van de nieuwe turbines. De afstand tot de turbines is hier zodanig dat er in de beleving weinig verschil is met de huidige situatie (fotopunt H). De windturbines zijn zichtbaar boven de groene rand die het bedrijventerrein omzoomt. Met de verdere ontwikkeling van de groene zoom zal op termijn ook de zichtbaarheid van windturbines verminderen.

Wijdere omgeving

Vanuit de wijdere omgeving is de invloed van de nieuwe turbines op de beleving van het landschap beperkt. Er verandert weinig aan het reeds bestaande beeld van de aanwezige turbines in zwermopstelling die de aanwezigheid van het Europark markeren; de nieuwe turbines zullen opgaan in het bestaande beeld. Dit is bijvoorbeeld te zien vanaf Holthone (fotomontage F) en de N377 bij afslag Klooster (fotomontage G). Door de perspectivische werking is het verschil met de bestaande molens nauwelijks herkenbaar.

Conclusie

Het initiatief om windturbines te realiseren op en aangrenzend aan de bedrijventerreinen, sluit aan bij de landschappelijke uitgangspunten uit de Gebiedsvisie windenergie Drenthe. Het landschap binnen Leeuwerikenveld II is volledig aangepast en ingericht voor de industriële bestemming. De wegenstructuur is zoveel mogelijk gericht op een optimale kavelindeling voor groot-schalige (logistieke) bedrijvigheid. Meerdere kavels zijn al bebouwd. Windturbines passen in dit landschap. Het windpark Hulteweg voldoet aan de voorkeur vanuit landschappelijk oogpunt om aan te sluiten bij de bestaande zwermopstelling van windturbines op en bij het Europark.

4.5 Rader en luchtvaart

Windturbines kunnen radarbeelden verstoren. In de omgeving van militaire en burger luchtvaartterreinen, radars en bakens geldt regelgeving ten aanzien van obstakelvrije vlakken. Dit is van belang voor de veiligheid en efficiëntie van het vliegverkeer. Ook het ministerie van Defensie gebruikt de radarsystemen om het Nederlands grondgebied te kunnen beschermen.

Radartoetsingsgebieden

Rondom de zeven radarposten van het ministerie van Defensie zijn toetsingsgebieden aangegeven. Deze gebieden zijn beschreven in regels onder het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) die op 1 oktober 2011 in werking zijn getreden. De toetsingsplicht maakt onderscheid in windturbines enerzijds en gebouwen en andere bouwwerken anderzijds. Dit is nodig, omdat windturbines een grotere kans hebben radars te verstoren. Plannen voor windturbines zijn toetsingsplichtig indien zij zijn gepland op een afstand van minder dan 75 km van één van de 7 radarposten en indien de tiphoogte van de wieken de opstelhoogte van die radarinstallatie met een bepaalde hoogte overstijgt.

Betekenis voor het initiatief

Door TNO is onderzoek naar radarverstoring uitgevoerd voor verschillende windturbintypen. Hieruit blijkt dat een aantal typen turbines binnen de gestelde afmetingen in dit bestemmingsplan kunnen worden gerealiseerd, die voldoen aan de normen voor maximaal aanvaardbare radarverstoring, die Defensie daaraan stelt. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft hierover een verklaring van geen bezwaar afgegeven (zie Bijlage 6). Daarmee is de haalbaarheid van dit plan voldoende aangetoond.

Een ander type windturbine dan in het TNO-rapport is onderzocht is alleen toegestaan voorzover hiervan de inpasbaarheid qua radarverstoring is aangetoond en positief advies van Defensie hierover is verkregen. In de planregels is daartoe een specifieke bepaling opgenomen.

Verlichting

Nederland heeft zich verbonden aan het Verdrag van Chicago. In ICAO Annex 14 zijn afspraken onder het verdrag gemaakt ten aanzien van de markering van obstakels, waaronder luchtvaartverlichting. De richtlijnen in deze annex vereisen markering van objecten die hoger zijn dan 150 meter. De richtlijnen zijn door de Inspectie Leefomgeving en Transport uitgewerkt⁹ in een informatieblad. Dit informatieblad geeft aan in welke gevallen en op welke manier windturbines en windparken, op grond van internationale burgerluchtvaartvoorschriften en aanbevelingen, worden voorzien van markeringen en obstakellichten ten behoeve van de luchtvaartveiligheid. Op basis van de hierin vastgelegde richtlijnen is een verlichtingsplan uitgewerkt.

De initiatiefnemers streven naar een minimale zichtbaarheid van de verlichting vanaf de grond binnen de grenzen van de geldende regelgeving. De windturbines van Windpark Hulteweg worden voorzien van witte, knipperende dagverlichting en rode, vast brandende schemer- en nachtverlichting, tenzij de tiphoogte van betreffende windturbine lager dan 150 meter is. Daarnaast zal ook gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid om de lichtintensiteit te regelen in afhankelijkheid van de zichtbaarheid in de schemer- en nachtluchtperiode. Bij goed zicht wordt de lichtintensiteit gereduceerd. Dit leidt tot de minste lichthinder voor de omgeving.

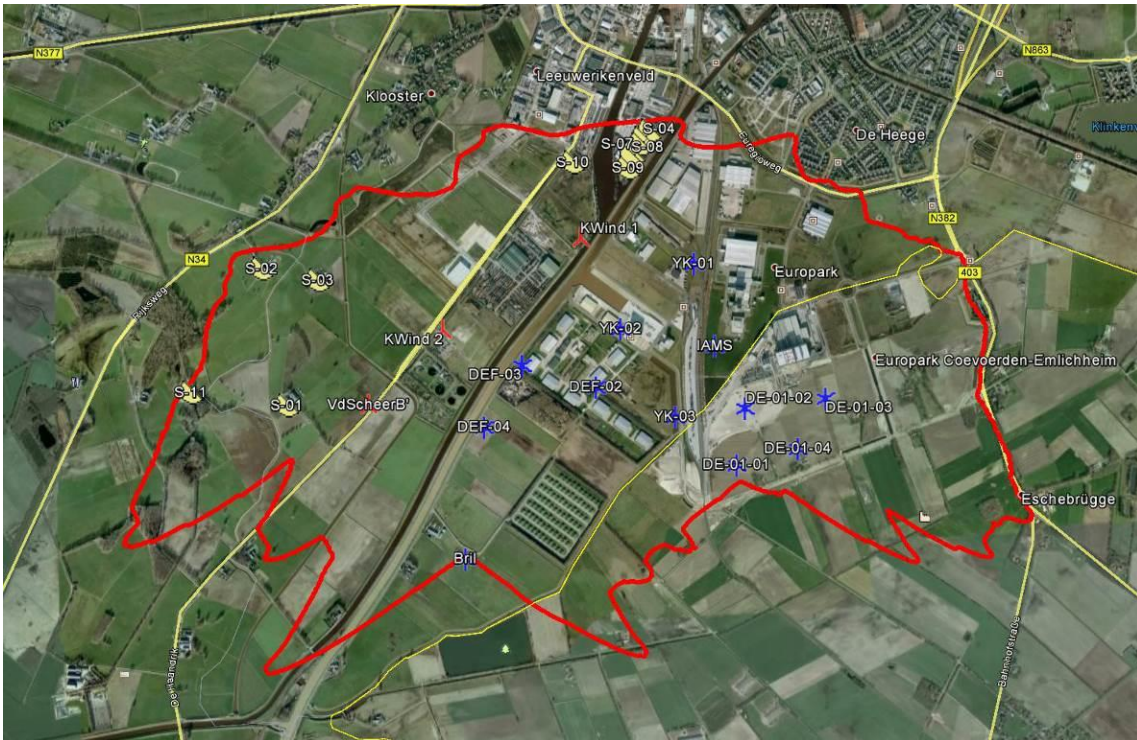
4.6 Slagschaduw

Schaduweffecten van een draaiende windturbine kunnen hinder veroorzaken bij mensen. De flikkerfrequentie, het contrast en de tijdsduur van blootstelling zijn van invloed op de mate van hinder die ondervonden kan worden. Op grond van de regelgeving hoeft slagschaduw op bedrijven en bedrijfsterreinen niet beoordeeld te worden. Ten behoeve van de planontwikkeling is onderzoek verricht naar slagschaduw¹⁰. In de directe omgeving van het beoogde windpark liggen diverse andere windturbines. De bestaande windturbines zijn meegenomen in de slagschaduwstudie zodat eventuele cumulatieve effecten worden meegenomen in de beoordeling.

Het onderzoek naar slagschaduw wijst uit dat toepassing van de norm uit de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, bij alle getoetste woningen sprake is van normoverschrijding. De verwachte maximale slagschaduwduur varieert bij deze woningen tussen circa 7 uur en 45 uur per jaar.

⁹ Informatieblad. Aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse Vasteland. In relatie tot luchtvaartveiligheid, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Inspectie Leefomgeving en Transport, 30 september 2016

¹⁰ Windpark Hulteweg, onderzoek naar slagschaduw, Sweco, 9 november 2016

Figuur 4.8: Slagschaduwduur cumulatieve situatie. De rode contour betreft de contour behorende bij 5 uur en 40 minuten per jaar slagschaduw

Om overschrijding van de norm te voorkomen moeten de drie windturbines worden voorzien van een stilstandvoorziening. Daarmee worden de turbines gedurende een in totaal beperkt aantal uren per jaar op bepaalde tijdstippen stilgezet, om te voldoen aan artikel 3.12 van de *Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer*.

Slagschaduw vormt daarmee geen belemmering voor het voorgenomen project en wordt tevens ruimtelijk aanvaardbaar geacht.

4.7 Externe veiligheid

Bij planologische projecten in het kader van de Wet ruimtelijke ordening moet een toetsing aan het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) uitgevoerd worden. Windturbines zijn geen BEVI-plichtige objecten. De windturbines zijn gecertificeerd conform de voornorm NVN 11400_0 en de Europese norm IEC 61400_2 en voldoen daarmee aan alle in Nederland gangbare veiligheidseisen en -normen.

Activiteitenbesluit

De risicocontouren van de nieuwe turbines zijn conform het Handboek Risicozonering windturbines:

- De $PR = 10^{-6}$ per jaar contour bedraagt 216 meter bij de twee noordelijke turbines en 231 meter bij de zuidelijke turbine.
- De $PR = 10^{-5}$ per jaar contour bedraagt 56,5 meter bij de twee noordelijke turbines en 68 meter bij de zuidelijke turbine.

De te hanteren risicocontouren zijn gebaseerd op de generieke contouren uit het Handboek Risicozonering windturbines. Uitgegaan is van de generieke gegevens van een turbine die qua maatvoering en vermogen vergelijkbaar is met de maximale dimensies van onderhavig bestemmingsplan. Afhankelijk van het feitelijk te realiseren type turbine kan een specifieke risicocontour worden berekend, die doorgaans kleiner is dan de generieke contouren. Omdat nog geen duidelijkheid bestaat over de specifiek te plaatsen turbines, is de generieke contour in het bestemmingsplan opgenomen.

In het Activiteitenbesluit is vastgelegd dat binnen de PR-contour van 10^{-5} rond een windturbine, geen bebouwing van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten is toegestaan en binnen de PR-contour van 10^{-6} geen bebouwing van kwetsbare objecten. Het plan voldoet hieraan en in het bestemmingsplan is een waarborg opgenomen dat ook geen nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten binnen deze zones opgericht kunnen worden. Beperkingen in verband met de PR 10^{-5} –contour zijn niet van toepassing op beperkt kwetsbare objecten die beschouwd kunnen worden als objecten in de sfeer van de inrichting van de windturbine.

Nu nog geen keuze voor een specifieke turbine is gemaakt bestaat de kans dat de daadwerkelijke PR-contouren kleiner zijn dan opgenomen in onderhavig plan. Voor een dergelijke situatie wordt de mogelijkheid gecreëerd om binnen de PR-contour van 10^{-6} kwetsbare en binnen de PR-contour van 10^{-5} beperkt kwetsbare objecten te bouwen indien wordt aangetoond dat de bebouwing buiten de berekende risicocontour van de feitelijk te gerealiseerde windturbine ligt.

Gevaarlijke stoffen

Uit de Risicokaart (bron: www.risicokaart.nl) blijkt dat de Hulteweg geen aandachtspunt is uit oogpunt van veiligheid. Bovendien ligt deze weg op aanzienlijke afstand van de nieuwe windturbines.

Indirecte risico's

De plaatsing van windturbines kan het externe veiligheidsrisico van een bedrijf vergroten. Indien een onderdeel van een windturbine een inrichting raakt waar risicovolle activiteiten plaatsvinden, kan een domino-effect ontstaan. Daarom is beoordeeld welke risicovolle activiteiten in de omgeving plaatsvinden. Voor de windturbines zijn de risicoafstanden berekend¹¹ op basis van de methodiek zoals beschreven in het Handboek risicozonering windturbines (versie 3.1). Voor de turbines die met dit bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt, bedraagt de maximale werpafstand bij overtoeren 338 meter.

De noordelijke turbine bevindt zich nabij de spoorlijn. De spoorlijn is op de risicokaart niet aangewezen als bijzondere route uit oogpunt van externe veiligheid. Op grond van de Spoorwegwet geldt een vergunningplicht voor het oprichten van onder meer bebouwing binnen het beperkingengebied van een hoofdspoorweg. De spoorlijn Zwolle-Coevorden is een hoofdspoorweg. De grens van het beperkingengebied ligt 11 meter uit het hart van de spoorlijn. Windturbine KWind1 ligt ruim buiten deze zone. Wel kan, uitgaande van de maximale rotordiameter, op een hoogte van circa 90 meter de tip van de rotorbladen maximaal enkele meters boven het beperkingengebied draaien. Uit onderzoek blijkt dat dit geen gevolg heeft voor de veiligheid van goederen en personenvervoer (bijlage 9). Derhalve wordt een vergunning verleenbaar geacht.

Binnen de maximale werpafstand bij overtoeren van de noordelijke turbine bevinden zich drie terreinen van inrichtingen met gevaarlijke stoffen. Het betreft het terrein van Nijhof Wassink aan de Mars 18, de biovergister (vergund, niet gerealiseerd) van REM aan de Mars 16 en een deel van de spoorlijn van de Bentheimer Eisenbahn langs de haven. Op kortere afstanden van deze inrichtingen bevinden zich reeds windturbines bij respectievelijk Nijhof Wassink en de Bentheimer Eisenbahn.

Uit de analyse blijkt dat alleen bij het faalscenario bladworp bij overtoeren deze inrichtingen binnen het werpbereik van de turbine liggen. Uit het Handboek risicozonering windturbines volgt echter dat dit scenario dusdanig weinig voorkomt en dat het additionele risico zodanig klein is ten opzichte van de autonome faalrisico's van de inrichting dat de plaatsing van de windturbine geen gevolgen heeft voor de plaatsgevonden PR 10^{-6} risicocontour van de inrichtingen.

¹¹ Impactstudie Windturbine KWind Coevorden, Invloed op mestvergistings-/ biogasbehandelinstallatie en spoor Antea Group, 30 januari 2017.

Uit onderzoek blijkt dat de faalkansbijdrage van windturbine KWind 1 minder dan 10% bedraagt van de faalrisico's die in de QRA van de mestvergistings-/biogasbehandelinstallatie zijn gehanteerd. Er is geen sprake van significante invloed van de windturbine op de externe veiligheid van deze inrichting.

Ten behoeve van de biovergister wordt op termijn een nieuwe gasleiding aangelegd. Deze gasleiding is nog niet planologisch ingepast en nog niet in procedure gebracht. Het tracé is momenteel beoogd direct ten zuiden van de locatie KWind 1. De gasleiding wordt ter plaatse onder het kanaal door aangelegd, waardoor de leiding diep ligt (circa 16 meter). De partij die deze leiding gaat realiseren heeft aangegeven dat de leiding eventueel over een langere tracé verdiept kan worden aangelegd, als dat uit oogpunt van externe veiligheid noodzakelijk is. Bij de verdere planuitwerking van deze gasleiding wordt rekening gehouden met eventuele gevolgen van falen van de windturbine voor de veiligheid van de gasleiding.

De zuidelijke turbine ligt nabij een hogedruk aardgasleiding van de NAM. De afstand tussen turbine locatie en de leiding is 145 meter. Plaatsing van een windturbine nabij een hogedruk aardgastransportleiding is alleen toegestaan wanneer voldaan wordt aan de toetsingskaders die daarvoor zijn opgesteld in het kader van externe veiligheid.

Antea Group heeft de toets aan wet- en regelgeving uitgevoerd¹². Uit de analyse blijkt dat alleen het scenario werpafstand bij overtoeren mogelijk effect heeft op de ondergrondse buisleiding van de NAM. Uit het Handboek risicozonering windturbines volgt echter dat dit scenario dusdanig weinig voorkomt dat het geen significant additioneel risico voor ondergrondse buisleidingen tot gevolg heeft. De windturbine heeft zodoende geen effect op het plaatsgebonden risico of het groepsrisico van de buisleiding in kwestie. Aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen wordt voldaan. Externe veiligheid vormt geen belemmering voor de plaatsing van windturbine locatie.

Aanvullend is naar aanleiding van een zienswijze een aanvullende toetsing verricht naar het faalrisico van de hoogspanningsverbinding ten gevolge van windturbine KWind 1. De toetsing is uitgevoerd op basis van het Handboek Risicozonering Windturbines 2013 herziene versie 3.1 september 2014. Uit de aanvullende toetsing blijkt dat er een zeer kleine kans is dat de hoogspanningskabel door een ongeval met de windturbine wordt beschadigd, het additionele faalrisico is berekend op een kans van $3,64 \times 10^{-5}$ per jaar. De gemeente acht de oprichting van de windturbine in relatie tot de hoogspanningsverbinding ruimtelijk aanvaardbaar.

Conclusie

Gelet op het voorgaande zijn er geen belemmeringen in het kader van externe veiligheid. Het initiatief voldoet aan zowel de huidige als aangekondigde wet- en regelgeving en beleidsregels ten aanzien van risicozonering bij windturbines.

4.8 Water

Het project leidt tot een toename aan verharding. De turbines staan ieder op een onderheide betonnen plaat met een diameter van maximaal 25,5 meter (zuidelijke turbine) en maximaal 20 meter (beide noordelijke turbines). Elke turbine krijgt daarnaast een kraanopstelplaats van maximaal 3.500 m². Tot slot vinden enkele geringe aanpassingen aan bestaande wegen plaats ter ontsluiting van de windturbines. In onderstaand overzicht is de (maximale) toename van het verhard oppervlak van de drie turbines op maaiveldniveau berekend.

¹² Windpark Europark Coevorden, veiligheid turbine locatie B irt aardgasleiding NAM, Antea Group, 20 mei 2016

Nieuwe verharding		
Fundering	2x 314 m ² en 1x 490 m ²	1.118 m ²
Opstelplaats	3x 3.500 m ²	10.500 m ²
Nieuwe wegen		500 m ²
Maximale toename aan verharding		12.118 m²

Het project leidt tot een maximale toevoeging van 12.118 m² verharding. De windturbines worden niet aangesloten op het riool. Hemelwater dat op de funderingsplaten, de kraanopstelplaats en de nieuwe wegen valt, stroomt direct af naar de omliggende bodem.

Voor de twee locaties binnen het bedrijventerrein Leeuwerikenveld II behoeft de toename van verhard afvoerend oppervlak niet te worden gecompenseerd. Bij de aanleg van het bedrijventerrein is rekening gehouden met voldoende waterberging voor de toename van verhard afvoerend oppervlak.

Voor de derde turbine geldt dat hemelwater dat op de funderingsplaat en de kraanopstelplaats valt, afstroomt naar naastgelegen greppels en infiltreert vervolgens in de zandige bodem. De te graven greppels staan niet in verbinding met het oppervlaktewatersysteem. Het hemelwater wordt dus 'vastgehouden' waarmee het systeem voldoet aan de hoogste prioriteit van de kwantiteitstrits 'vasthouden – bergen – afvoeren'.

Er vindt geen extra vervuiling van hemelwater plaats, waardoor geen zuivering nodig is. De onderhoudswegen en serviceplaatsen worden immers slechts zeer incidenteel gebruikt.

In de omgeving van het plangebied komen watergangen voor ten behoeve van onder meer de afwatering van het gebied. Bij de situering van de turbines is rekening gehouden met deze watergangen, deze zullen dan ook niet verlegd of gedempt hoeven te worden. De ontwikkeling brengt geen beperkingen met zich mee voor beheer en onderhoud van de waterwegen en/of oevers.

Het windpark heeft geen effect op de waterhuishouding van het gebied.

4.9 Bodem

De turbines worden gebouwd op een betonnen funderingsplaat met een diameter van maximaal 20 meter voor de KWind-turbines en maximaal 25,5 meter voor de Van de Scheer-turbine. De funderingsplaat wordt onderheid, zodat geen zettingsverschijnselen zullen optreden. Voor aanvang van de bouwwerkzaamheden zal aan de gemeente een funderingsplan worden voorgelegd.

Tijdens de aanlegfase kan het nodig zijn om rond iedere turbine tijdelijk te bemalen. Er zal geen permanente bemaling nodig zijn. Er is dan ook geen permanente invloed op het grondwater.

Op basis van artikel 8, lid 3 van de Woningwet is een bodemonderzoek alleen noodzakelijk voor bouwwerken waarin voortdurend of nagenoeg voortdurend mensen zullen verblijven. Een windturbine is hier niet voor bedoeld, zodat een bodemonderzoek niet noodzakelijk is.

4.10 Luchtkwaliteit

De Wet milieubeheer geeft aan dat bij ruimtelijke procedures zorgvuldig moet worden gekeken naar de luchtkwaliteit tijdens het plan- en besluitvormingstraject verbonden aan planologische procedures.

Tijdens de plaatsing van de windturbines is er tijdelijk meer verkeer als gevolg van de aanvoer van bouwmaterialen en turbineonderdelen. Dit verkeer maakt gebruik van de openbare weg en is te verwaarlozen ten opzichte van de bestaande verkeersstromen. In de exploitatiefase is er

uitsluitend sprake van incidenteel verkeer ten behoeve van onderhoud. Ook deze toename is verwaarloosbaar ten opzichte van het bestaande verkeer, zeker aangezien ook in de huidige situatie onderhoudsverkeer naar de windturbines plaatsvindt. Als gevolg hiervan is geen nader onderzoek naar de verkeersaantrekkende gevolgen van de windturbines noodzakelijk. De windturbines stoten geen rookgassen of andere schadelijke stoffen uit die de luchtkwaliteit negatief kunnen beïnvloeden. Integendeel, door de productie van schone energie draagt het project indirect bij aan verbetering van de luchtkwaliteit.

4.11 Archeologie

Voor de aanleg van Windpark Hulteweg is archeologisch onderzoek uitgevoerd¹³. Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de locaties van de drie geplande nieuwe windturbines gelegen zijn in het voormalige stroomdalgebied van de Kleine Vecht ten zuidwesten van de vesting Coevorden. Het gebied bestaat uit een relatief laag gelegen gebied met verschillende bodemtypen en met plaatselijk relatief hogere dekzandkoppen en ruggen. Er kunnen archeologische resten verwacht worden die dateren uit/vanaf de Steentijd (Laat-Paleolithicum/ Mesolithicum/ Neolithicum) tot in de Nieuwe tijd. Voor de periode Steentijd geldt een middelhoge tot hoge archeologische verwachting; voor de overige periode tot in de Nieuwe tijd is de verwachting laag.

Het inventariserend veldonderzoek door middel van boringen heeft op de drie onderzochte locaties geen bodemprofiel aangetroffen waarin archeologische relevante (potentiële) lagen aanwezig zijn. Locatie van der Scheer ligt waarschijnlijk op de randzone van een dekzandopduiking zoals weergegeven op de geomorfologische kaart. Locatie KWind2 heeft onder de bouwvoor een verstoorde laag met daaronder de natuurlijke afzetting van zand. Bij locatie KWind1 is onder de bouwvoor direct de C-horizont aangetroffen in het dekzand en hier is de top met een mogelijk podzol verdwenen door afgraving.

Op basis van de resultaten van het inventariserend veldonderzoek is door de gemeentelijk archeoloog van Coevorden de voorwaarde gesteld dat op de locatie een archeologische begeleiding dient plaats te vinden van de graafwerkzaamheden ter plekke van het fundament voor de windturbine Van der Scheer. Voorafgaand aan de uitvoering van deze begeleiding dient een door de gemeente goed te keuren Programma van Eisen te worden opgesteld en ingediend. Verder dienen voorafgaand aan de realisatie ook de kraanopstelplaatsen en de weg- en kabel trace's middels booronderzoek nader te worden onderzocht op eventuele aanwezigheid van archeologische waarden.

Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden in delen van het plangebied die niet voor vervolgonderzoek in aanmerking komen toch onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via de bevoegde overheid).

¹³ Archeologisch onderzoek windpark Hulteweg, gemeente Coevorden; Inventariserend veldonderzoek door middel van boringen, SWECO ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 2016, 7 december 2016, ISSN 2468-4813.

5 Economische uitvoerbaarheid

Het project wordt op particulier initiatief ontwikkeld. De particuliere ontwikkelingsmaatschappij draagt de kosten voor de realisatie van de windturbines. De ontwikkelende partij heeft met de eigenaren van de grond overeenkomsten gesloten. Aan de realisatie van het initiatief en de toekomstige exploitatie zijn voor de gemeente geen (directe) kosten verbonden.

De ontwikkelende partij wordt in staat geacht de ontwikkeling te kunnen realiseren. De kosten voor de realisering worden met de waardevermeerdering van de grond en exploitatie van de windturbines terugverdiend.

Op grond van artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening dient voor gronden waar een bouwplan is voorgenomen een exploitatieplan te worden vastgesteld. Een windturbine is echter geen bouwplan in de zin van het Besluit ruimtelijke ordening, zodat een exploitatieplan bij deze omgevingsvergunning niet aan de orde is. Om deze reden wordt geen exploitatieplan vastgesteld.

Tussen ontwikkelaars en omwonenden zijn naar aanleiding van het buurtparticipatietraject afspraken gemaakt over onder meer mogelijke financiële participatie. Dit zal mogelijk gemaakt worden door de uitgifte van obligaties.

De initiatiefnemer sluit met de gemeente een anterieure overeenkomst waarin onder meer afspraken zijn opgenomen omtrent planschade. In die overeenkomst worden ook de afspraken over vergoedingen en participatie vastgelegd.

6 Juridische vormgeving

6.1 Inleiding

Met voorliggend bestemmingsplan wordt een juridische basis geboden voor de ontwikkeling van een windpark. In dit hoofdstuk wordt een korte uiteenzetting gegeven van de opzet van het bestemmingsplan, respectievelijk de wijze waarop de uitgangspunten op de verbeelding en in de regels tot uitdrukking zijn gebracht.

De regels zijn als volgt opgebouwd:

- inleidende regels;
- bestemmingsregels;
- algemene regels;
- overgangs- en slotregels.

6.2 Hoofdlijnen van de juridische vormgeving

Inleidende regels

Het eerste hoofdstuk van de planregels bevat 'inleidende regels'. Ter voorkoming van onduidelijkheden over interpretatie (met het oog op de rechtszekerheid) is in artikel 1 een aantal in de verdere regels gehanteerde begrippen gedefinieerd en is in artikel 2 vastgelegd op welke wijze de in het bestemmingsplan opgenomen maten gemeten moeten worden.

Bestemmingsregels

De eigenlijke kern van bepalingen, specifiek voor het onderhavige bestemmingsplan, wordt gevormd door hoofdstuk 2 van de planregels. In dit hoofdstuk 'Bestemmingsregels' wordt in het betreffende artikel een nadere juridische uitwerking gegeven aan de op de verbeelding aangegeven bestemmingsvlakken en nadere aanduidingen. Voor het plangebied betreft dit de bestemming 'Bedrijf – Windturbine'. Deze bestemming is toegekend aan vier vlakken met een diameter van 20 m. In deze vlakken dienen de windturbines inclusief fundering en overige voorzieningen gerealiseerd te worden. De windturbine mag overdraaien buiten het bestemmingsvlak. Overdraaien is begrensd tot het gebied met de aanduiding 'veiligheidszone - windturbine 1'. Voor de twee noordelijke turbines is de diameter van dit vlak kleiner (113 meter) dan voor de zuidelijke turbine (136 meter), waardoor de maximale rotordiameter ook varieert. In de planregels is, in combinatie met een aanduiding op de verbeelding, eveneens de minimale en maximale rotordiameter opgenomen.

Algemene regels en Overgangs- en slotregels

In hoofdstuk 3 is een aantal 'Algemene regels' opgenomen betreffende de toepassing van de dubbeltebepaling, het gebruik van gronden, ontheffingsregels en procedureregels. Twee aanduidingen zijn opgenomen ter voorkoming dat nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten gerealiseerd kunnen worden rondom de turbines ('veiligheidszone – windturbine 1' en 'veiligheidszone – windturbine 2'). Daarnaast is een aanduiding opgenomen 'overige zone – windturbinezone' die het mogelijk maakt om voorzieningen ten behoeve van het windpark te realiseren. Het betreft bijvoorbeeld de kraanopstelplaatsen en ontsluitingsweg.

In de overige regels is een bepaling opgenomen ten aanzien van de van toepassing verklaring van het bestemmingsplan. Het vigerende bestemmingsplan blijft eveneens van kracht. Daarbij geldt dat de in onderhavig plan opgenomen enkelbestemming in de plaats treden van de daar geldende enkelbestemming(en) en dubbelbestemming(en). Tevens is opgenomen dat bij strijdigheid van bepalingen, de bepalingen van dit bestemmingplan voor gaan op de regels die in gevolge andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn. In hoofdstuk 4 zijn 'Overgangsregels- en slotregels' opgenomen.

7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

7.1 Inleiding

De procedure voor vaststelling van een bestemmingsplan is door de wetgever geregeld. Daarbij wordt op diverse momenten de mogelijkheid geboden aan derden om te reageren op het plan. De reacties leiden - indien gewenst - tot bijstelling en/of nadere motivering van (onderdelen van) het bestemmingsplan. Op deze manier wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van het gevoerde en nog te voeren overleg over voorliggend bestemmingsplan. Naast de onderstaande overlegmomenten is het bestemmingsplan uitgebreid met de omgeving besproken. Zie hiervoor onder andere paragraaf 3.1 ten aanzien van de locatiekeuze.

Afspraken met bewonersplatform

Bij het maken van het bestemmingsplan is rekening gehouden met de door omwonenden uitgesproken wensen. Initiatiefnemers en omwonenden hebben hun voorkeuren uitgesproken over de locaties voor de windturbines, het aantal turbines en de voorwaarden waaronder de turbines geplaatst worden. Na een negental bijeenkomsten met het buurtplatform hebben partijen op onderdelen overeenstemming bereikt. De ontwikkelaars en de omwonenden hebben de gemaakte afspraken ten aanzien van de relevante thema's opgenomen in een gezamenlijk eindvoorstel. Het betreft afspraken over onder meer het aantal te realiseren turbines in Coevorden en de verdeling daarvan over de verschillende deelgebieden, de hoogte van een tegemoetkoming voor omwonenden, hoe wordt omgegaan met eventuele planschade, hoe wordt omgegaan met geluid, slagschaduw en verlichting op de turbines, het uiterlijk van de turbines, gezondheid, het verlenen van een tijdelijke omgevingsvergunning en het systeem voor klachten en informatie. De afspraken komen grotendeels overeen in beide gebieden maar wijken af op het punt van planschade en de hoogte van de tegemoetkoming voor omwonenden.

De rol van het platform bij de keuze voor de locaties van de windturbines is beschreven in paragraaf 3.1 van deze toelichting. Aan de afspraken tussen ontwikkelaars en omwonenden over planschade en de mogelijkheid tot financiële participatie is tevens aandacht besteed in hoofdstuk 5 over de economische haalbaarheid van het bestemmingsplan.

7.2 Vooroverleg

Artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening geeft aan dat het bestuursorgaan dat belast is met de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg pleegt met de besturen van de betrokken gemeenten en waterschappen. Tevens plegen zij overleg met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn.

Voorliggend voorontwerp bestemmingsplan is toegezonden aan de gebruikelijke instanties, waaronder het waterschap en de provincie. Deze partijen zijn de gelegenheid geboden om, bij de voorbereiding van het bestemmingsplan, te reageren. De reacties zijn meegenomen bij het opstellen van het ontwerp bestemmingsplan. De punten uit de vooroverlegreacties zijn hieronder benoemd en van een reactie voorzien.

Instantie	Samenvatting vooroverlegreactie	Reactie gemeente Coevorden
Provincie Drenthe	Op basis van de Omgevingsvisie Drenthe (vastgesteld door Provinciale Staten op 2 juni 2010) zijn in het bovengenoemde voorontwerpbestemmingsplan de aspecten landschap, aardkundige waarden, water en beekdal, externe veiligheid en milieu- en leefomgevingskwaliteit van provinciaal belang.	De paragraaf over het relevante beleidskader is aangevuld.
Provincie Drenthe	Het opgenomen provinciaal beleid is niet volledig. Ook ontbreekt een weergave hoe de gemeente in deze met het provinciaal beleid omgaat. Er wordt geconstateerd dat in de toelichting de formele toets aan een aantal uitgangspunten vastgelegd in de Provinciale Omgevingsverordening provinciaal beleid ontbreekt.	Opgenomen in de paragraaf over het relevante beleidskader. Tevens opgenomen hoe voldaan wordt aan de relevante uitgangspunten uit de Provinciale Omgevingsverordening.
Provincie Drenthe	De provinciale randvoorwaarde van een vermogen van minimaal 3 MW per windturbine wordt gemist in de regels van het bestemmingsplan. Er wordt gevraagd dit in de regels te borgen.	Als voorwaarde toegevoegd in de regels.
Provincie Drenthe	Er wordt geadviseerd het deel van de toelichting dat ziet op archeologie te herzien. Tevens dient het archeologische rapport te worden aangepast.	De paragraaf ten aanzien van archeologie wordt aangepast aan de hand van nieuwe archeologisch onderzoek en de nieuwe rapportage.
Provincie Drenthe	Aangegeven wordt dat de kenkwaliteiten van provinciaal belang niet worden genoemd in de toelichting. Er wordt gevraagd aan te geven hoe in deze met het provinciaal belang wordt omgegaan.	De kernkwaliteiten van provinciaal beleid zijn opgenomen in de paragraaf ten aanzien van het relevante provinciale beleidskader.
Provincie Drenthe	De locatie ligt in het beekdal en op grond daarvan dient, conform provinciaal beleid, voor een kapitaalintensieve functie de 'Nee, tenzij' afweging gemaakt worden. Deze ontbreekt. Voor de afweging in het kader hiervan is het van belang dat de ruimte voor water in het beekdal als gevolg van de aanleg van de windmolens met toegangswegen niet verloren gaat. Het advies van het waterschap kan daarbij helpen.	De 'Nee, tenzij' afweging is toegevoegd aan de plantoelichting (provinciaal beleid).
Provincie Drenthe	Voor externe veiligheid wordt verwezen naar reactie RUD.	De paragraaf externe veiligheid is voor zover nodig aangepast naar aanleiding van de reactie van de RUD.
Ministerie van Defensie	Op de bijgevoegde kaart is de ligging van uw gemeente binnen de radarverstoringgebieden aangegeven. Daaruit blijkt dat binnen uw gemeente een toetsingshoogte van 136 meter van toepassing is. Daarbij dient overeenkomstig de nieuwe regeling voor windturbines uitgegaan te worden van de tiphoogte.	Het windpark is getoetst op radarverstoring. De resultaten zijn toegevoegd aan het bestemmingsplan.
Ministerie van Defensie	In het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied is in paragraaf 4.5 van de toelichting aandacht besteed aan de radarverstoringzones. Er is aangegeven dat door TNO onderzoek naar radarverstoring wordt uitgevoerd, dat op basis van het onderzoek overleg plaatsvindt met defensie	Door TNO is onderzoek gedaan naar radarhinder. In de planregels is aan het oprichten van een windtur-

en dat “het resultaat van het onderzoek zal worden toegevoegd aan het bestemmingsplan”.

Naar mijn oordeel geeft deze formulering onvoldoende zekerheid dat geen windturbines zullen worden opgericht die een ontoelaatbare verstoring van de radar zullen geven. Deze zekerheid kan slechts worden verkregen, indien in de regels van het bestemmingsplan de volgende voorwaarden worden gesteld aan het bouwen van het windpark:

- a. Het windpark leidt niet tot onaanvaardbare hinder op de radarstations van het Ministerie van Defensie;
- b. Op basis van radarverstoringsonderzoek dient hierover een positief advies van het Ministerie van Defensie te zijn verkregen.

bine de voorwaarde verbonden dat aangetoond moet worden dat een specifieke type windturbine inpasbaar is qua radarverstoring. Het Ministerie van Defensie dient tevens een positief advies uit te brengen over de specifieke turbine.

7.3 Inspraak

De Wet ruimtelijke ordening kent geen verplichting om bij de voorbereiding van een bestemmingsplan inspraak te verlenen. Artikel 150 van de Gemeentewet bepaalt dat gemeenten in een inspraakverordening vastleggen wanneer en op welke wijze inspraak wordt verleend. Op basis van de inspraakverordening van de gemeente Coevorden kan de gemeente besluiten een voorontwerp bestemmingsplan ter inzage te leggen. Het voorontwerp van onderhavig bestemmingsplan is niet ter inzage gelegd. De omgeving is bekend met het voornemen vanuit het participatieproces dat in 2015/2016 is doorlopen.

7.4 Vervolgprocedure

Als afsluiting van de voorbereidende fase van het bestemmingsplan, is een ontwerp bestemmingsplan opgesteld. Het ontwerp bestemmingsplan heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Eenieder kon zienswijzen indienen op het bestemmingsplan. De gemeente heeft de ingekomen reacties beantwoord en heeft, waar nodig, het plan bijgesteld. In de nota zienswijzen is aangegeven hoe met de ingekomen zienswijzen is omgegaan. Vervolgens heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan (gewijzigd) vastgesteld. Hierna bestaat de mogelijkheid beroep aan te tekenen tegen het vastgestelde bestemmingsplan. Na inwerkingtreding van het bestemmingsplan, biedt het bestemmingsplan het kader voor de ontwikkelingen die de komende (tien) jaren in het gebied plaatsvinden.

Coördinatieregeling

In de procedure wordt gebruik gemaakt van de coördinatieregeling conform artikel 3 van de Coördinatieverordening Coevorden 2012. Via de coördinatieregeling is het mogelijk om alle benodigde besluiten voor een ontwikkeling gezamenlijk voor te bereiden en te coördineren.

In dit geval gaat het om het bestemmingsplan, de omgevingsvergunning voor bouwen en de melding activiteitenbesluit.

De bevoegdheid tot het coördineren en verlenen van een omgevingsvergunning voor de bouw van windparken is van Gedeputeerde Staten van Drenthe, per brief, met kenmerk 36/3.5/2016003868 d.d. 08 september 2016, overgeheveld aan het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Coevorden.a